

Lärlingsgymnasiet i Sverige AB
marianne.jakobsson@larlingsgymnasiet.se

2012-03-30
Dnr 401-2011: 6059

Rektor vid Lärlingsgymnasiet i Håby
malin.luukinen@larlingsgymnasiet.se

Beslut

efter riktad tillsyn av bedömning och betygssättning i Lärlingsgymnasiet i Håby, fristående gymnasieskola i Munkedals kommun

Riktad tillsyn i Lärlingsgymnasiet i Håby i Munkedals kommun

Skolinspektionens bedömning och beslut

Skolinspektionen ska bedöma om skolan uppfyller författningarnas krav på bedömning och betygssättning gällande kurser i gymnasieskolan. Lärlingsgymnasiet i Håby besöktes den 28 februari 2012 och tillsynen avser kursen Matematik A. (Se vidare under beskrivning av skolan)

Bestämmelser om bedömning och betygssättning finns i skollagen samt i gymnasieförordningen. Till följd av övergångsbestämmelserna till skollagen och 2010 års gymnasieförordning gäller beträffande utbildningen i gymnasieskolan, för den del som avser utbildningens innehåll, olika författningar för årskurs 1 respektive årskurs 2-3.

Skolinspektionen bedömer att Lärlingsgymnasiet i Håby, som är en liten skola, behöver se till att det för lärarna finns möjlighet till samverkan med lärare från andra skolor vid bedömning och betygssättning av nationella prov.

Vid lärarintervjuer framkommer att det är upp till varje lärare att genomföra och rätta de nationella proven. Stödet från rektors sida under genomförandet av de nationella proven och vid betygssättningen är enligt lärarna begränsat.

På skolan arbetar man mycket med infärgning vilket innebär att kärnämnen integreras i programmets karaktärsämnen. Lärarna och rektorn ser att det väcker lust och intresse hos elever som tidigare varit ointresserade av de gymnasiegemensamma ämnena.

I intervjuer med lärare och med elever framkommer att utvecklingssamtal hålls varje termin och lärarna har kortare betygssamtal med eleverna i flertalet ämnen. Kursplaner och betygskriterier går igenom i början av terminen och i intervjuerna framkommer att lärarna gör en allsidig bedömning.

I lärarintervjun framkommer att eleverna i början av kursen får bidra till planeringen av studierna både på klass- och individnivå.

Skolinspektionen bedömer att kompetensutvecklingsplaner och kvalitetsarbete på skolan behöver utvecklas. Lärarna och rektorn berättar i intervju att de gör informella analyser kring betygsstatistiken och diskuterar gemensamt men arbetet saknar struktur och fastställda rutiner.

Huvudmannen måste säkerställa att alla lärare har utbildning för den undervisning som bedrivs.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det i Lärlingsgymnasiet i Håby finns brister inom området bedömning och betygssättning som gäller såväl rättning av nationella prov som rektors ansvarstagande för att säkerställa att betyg sätts enligt skollagen och andra författningar. Skolan behöver se till att det finns möjlighet för lärarna på skolan att sambedöma och diskutera med andra lärare inom samma ämne vid nationella prov. Skolan behöver utveckla system och strukturer för sitt kvalitetsarbete. Rektorerna på skolan bör se till att en plan för sambedömning av nationella prov tas fram och att det finns kompetensutvecklingsplaner för skolans lärare.

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Lärlingsgymnasiet i Håby i Munkedals kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under Skäl för beslut

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) **Lärlingsgymnasiet i Sverige AB och rektor för Lärlingsgymnasiet i Håby** att senast **den 30 augusti 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder. De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Skolan arbetar inte på ett medvetet och strategiskt sätt för att uppnå en rättvis och likvärdig betygssättning av nationella prov i matematik så att de kan användas som stöd vid betygssättningen.

Rektorn säkerställer inte att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- säkerställa att lärarna gör en likvärdig bedömning av resultaten från de nationella proven (3 kap. 14 § skollagen, 4 kap. 4 § skollagen, 7 kap. 5 § gymnasieförordningen (1992:394), 8 kap. 3 § gymnasieförordningen (2010:2039), 5 § Skolverkets föreskrifter om nationella kursprov i gymnasieskolan läsåret 2011/2012 (SKOLFS 2011:65)
- säkerställa att kompetensutveckling erbjuds inom området bedömning och betygssättning (2 kap. 34 § skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar/ Lpf 94 2.6 Rektors ansvar)
- säkerställa att den övergripande analysen av betygsresultaten i skolan förhållande till resultaten av de nationella proven på skolnivå används som stöd för lärare att sätta rättvisa och likvärdiga betyg (3 kap. 14 § och 4 kap. 4 § skollagen, 7 kap. 5 § gymnasieförordningen (1992:394), 8 kap. 3 § gymnasieförordningen (2010:2039), Lgy 11 2.5 Bedömning och betyg, 2.6 Rektorns ansvar/Lpf 94 2.5 Bedömning och betyg, 2.6 Rektors ansvar)

Skäl för beslut

Bedömning:

Skolan arbetar inte på ett medvetet och strategiskt sätt för att uppnå en rättvis och likvärdig betygssättning av nationella prov i matematik så att de kan användas som stöd vid betygssättningen.

Beskrivning och motivering:

Enligt författningarna ska lärare använda sig av nationella prov inför betygssättningen. Resultatet av de nationellt fastställda proven ska tjäna som ett hjälpmedel för att bedömningsgrunderna ska bli så enhetliga som möjligt över landet. Syftet med de nationella proven är att stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning och ge underlag för en analys av i vilken utsträckning kunskapsmålen nås på skolnivå, på huvudmannanivå och på nationell nivå.

Läringsgymnasiet i Håby samverkar med ett lärlingsgymnasium inom samma koncern, beläget i Ale kommun. Samarbetet innebär bland annat att den matematiklärare som är anställd i Håby får hjälp av matematikläraren som annars arbetar på skolan i Ale, vid upplägg och planering av kurserna i matematik. Ansvar för betygssättning i kursen och bedömning av nationella prov har läraren på skolan i Ale. Läraren som undervisar i matematik i Håby har ämneskunskaper men saknar lärarbehörighet.

De två matematiklärarna sitter tillsammans och rättar men då det endast är en som har lärarutbildning begränsar detta möjligheten till en rättvis och likvärdig bedömning.

Lärarna tror sig veta vad avvikelsen mellan lärarens ursprungsbetyg och betygen som sattes vid omrättningen kan ha berott på. Läraren som satte betygen är tydlig i sin förklaring till avvikelsen och sin motivering varför man inte rättat helt enligt betygskriterierna och anvisningarna kring bedömningen. Lärarna berättar i intervju att flera av eleverna som skrev nationella provet i matematik 2010 var mycket omotiverade och hade stora koncentrationssvårigheter. De hade endast undervisats av den betygssättande läraren några månader och arbetet i gruppen fungerade till att börja med inte tillfredsställande. Lärarna valde då att först rätta enligt betygskriterierna och anvisningarna men sedan plocka ut de prov som befann sig strax under gränsen för godkänt. Efter samtal med dessa elever där de fått förklara hur de tänkt vid uppgifter som de svarat "helt obegripligt" på ändrades bedömningen av några prov till godkänt. I intervjun framkommer att det fanns en oro hos lärarna att eleverna som redan var i ett utsatt läge men verkligen ansträngt sig skulle bli alltför besvikna och ge upp helt i studierna. Dock rättade man om dessa prov ett flertal gånger för att verkligen förvissa sig om att eleverna hade tillräckliga kunskaper för att få ett G och lärarna har tagit ett ansvar för att eleverna ska nå målen för godkänt före kursbetyget. Lärarna hänvisar även till be-

dömningsmallen till de nationella proven. Enligt mallen ska läraren se elevens förtjänster snarare än brister.

I lärarintervjun framkommer att matematiken nu fungerar väl och man har följt betygskriterierna och anvisningarna på det senaste nationella provet. Lärarna anser att den nya rektorn för lärlingsgymnasierna i Ale och Håby är mycket lyhörd och lärarna tror att den pedagogiska utvecklingen på skolan kommer att gå framåt under den nya rektorns ledning.

Eleverna berättar i intervju att de blivit informerade om vad som ingår i nationella provet och fått öva på gamla prov. Eleverna berättar vidare att de fått information om vilka kunskaper som testas på provet och var gränsen går för godkänt.

I lärarintervjun framkommer även att det finns vissa tolkningssvårigheter i anvisningarna där man kan frestas att ge ett högre betyg när eleven visat att hon eller han har förstått uppgiften och ställt upp beräkningarna rätt men gjort räknefel.

Sammanfattningsvis visar den riktade tillsynen att skolan behöver se till att lärarna följer styrdokumentet och de anvisningar som finns i syfte att skapa en rättvis och likvärdig betygssättning. Skolan behöver även se till att det finns möjlighet för lärarna på skolan att sambedöma och diskutera med fler lärare inom samma ämne vid nationella prov.

Författningshänvisning:

7 kap. 5 § gymnasieförordningen, (1992:394), 8 kap. 3 § gymnasieförordningen, (2010:2039), Skolverkets föreskrifter om nationella kursprov i gymnasieskolan läsåret 2011/2012, SKOLFS 2011:65.

Bedömning:

Rektorn säkerställer inte att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Beskrivning och motivering:

Av skollagen framgår att rektorn har ett ansvar för att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. Rektorn har därigenom ett ansvar för att säkerställa lärarnas förtrogenhet med regelverket för betygssättningen och vidare ett ansvar för att ge lärarna stöd i syfte att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg. Stödet kan vara i form av enskilda samtal med lärare och genom kompetensutveckling till personal för att alla ska vara väl förtrogna med regelverket gällande bedömning och betygssättning. Det innebär också att rektorn har ett ansvar för att sammanställa och analysera t.ex. betygs-

resultat och resultat från de nationella proven på skolnivå med syfte att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen.

På Lärningsskolan i Håby har man sedan januari i år en ny rektor.

Under rektorsintervjun framkommer att det inte funnits något formaliserat system eller nedskrivna rutiner för kvalitetssäkring förrän innevarande termin. Av intervjuer med lärare samt med nuvarande och tidigare rektor framkommer att det finns ett stort förhållande mellan lärare och ledning och att rektor har en närhet till verksamheten. Dock behöver skolan en tydlig struktur som kan upprätthålla kontinuitet och uppföljning inom skolans verksamhet.

För att förbättra lärarnas bedömarkompetens bör det ingå i kvalitetsarbetet att man startar ett samarbete med någon annan skola kring bedömning och betygssättning.

Lärarna har deltagit i en endags kurs i Trollhättan avseende det nya betygssystemet våren 2011. I lärarintervjun framkommer att lärarna inte fått någon annan kompetensutveckling kring bedömning och betygssättning. I rektorsintervjun framkommer att skolan dessutom planerar en fortbildningsdag kring bedömning och betygssättning i april där man bjudit in en föreläsare från Karlstads universitet.

Rektorn, med ansvar för det pedagogiska arbetet, berättar vidare att skolan har en lokal arbetsplan och den planerade kompetensutvecklingen på individnivå kommer att ta hänsyn till denna plan. Man har på skolan ännu inte genomfört något systematiskt kvalitetsarbete under ledning av rektorn men det finns med i planeringen.

I intervju med rektorn framkommer att man använder skolans resultatstatistik bland annat för att se vilka möjligheter det finns för eleverna att få högskolebehörighet. Man följer upp hur det ser ut för eleverna under skolgången och även efteråt och man gör informella analyser för att förklara betygsstatistiken.

Sammanfattningsvis visar den riktade tillsynen att skolan behöver utveckla system och strukturer för sitt kvalitetsarbete. Rektorn på skolan bör se till att en plan för sambedömning av nationella prov tas fram och att det genomförs kompetensutveckling för skolans lärare i bedömning och betygssättning.

Författningshänvisning:

2 kap. 34 § skollagen, 3 kap. 14 § skollagen, 4 kap. 4 § skollagen (2010:800), Lgy 11 2.5 Bedömning och betyg / Lpf 94 2.5 Bedömning och betyg, 2.6 Rektors ansvar.

Beskrivning av Lärlingsgymnasiet i Håby

Lärlingsgymnasiet i Håby är ett litet gymnasium med ett utbud av praktiska gymnasieprogram där hälften av elevernas skoltid är arbetsplatsförlagd. Skolan startade sin verksamhet höstterminen 2008 och en systerskola i Ale startade höstterminen 2010. Gymnasieskolorna har gemensamt 123 elever varav 40 går på Lärlingsgymnasiet i Håby. Rektorn är rektor för skolenheten i Håby och även skolenheten i Älvängen och började sitt arbete vid skolorna i januari 2012. En annan skolledare, som inte är rektor, har ansvar för den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen på båda enheterna.

Skolan ligger i den lilla orten Håby cirka en halvmil utanför Munkedal i Munkedals kommun. I området kring skolbyggnaden finns industrier och företag samt ett par restauranger. Skolan har klassrum avsedda för lektioner i praktiska ämnen och ett gemensamt rum för dator- och teorilektioner. Det finns även ett litet uppehållsrum.

Skolinspektionen har omrättat 16 nationella prov i Matematik A från Lärlingsgymnasiet i Håby.

Av de omrättade proven avvek 8 negativt från ursprungs rättningen. Det vill säga, Skolinspektionen tilldelade 8 av proven ett lägre betyg än ursprungs rättaren gjorde.

Inga av de omrättade proven fick ett högre betyg än vid ursprungs rättningen när de rättades om.

Åtta av proven fick samma betyg vid omrättningen som vid ursprungs rättningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i detta beslut.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit projektledare Anders Kennberg och utredare Solmaz Malek.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson

Enhetschef

Eva Jönsson

Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om den riktade tillsynen

Allmänt om den riktade tillsynen

I den riktade tillsynen inom området bedömning och betygssättning granskas ett urval av ämnen och kurser baserat på Skolinspektionens omrättning av de nationella proven. Tillsynen fokuserar på att skolan följer författningarna med avseende på bedömning och betygssättning och användandet av resultatet från de nationella ämnesproven som referens.

Under vårterminen 2011 genomförde Skolinspektionen omrättning av nationella prov från 2010. Därefter beslutade Skolinspektionen om en riktad tillsyn som syftar till att granska ett urval av de skolor som hade de mest omfattade avvikelserna mellan skolans rättning och Skolinspektionens omrättning, för att utreda skolans arbete med bedömning och betygssättning.

Skolinspektionen kan inte för varje enskilt delprov uttala sig om bedömningen som skolan gjort är felaktig eller inte utan endast om den avviker eller inte avviker från Skolinspektionens bedömning. För vissa skolor finns kraftiga avvikelser mellan ursprungs rättarens bedömning och Skolinspektionens bedömning.

Resultatet från omrättningen redovisas som negativ och positiv avvikelse. Negativ avvikelse innebär att omrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett lägre betyg än vad ursprungs rättaren har bedömt. Positiv avvikelse innebär att omrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett högre betyg än vad ursprungs rättaren har bedömt.

Tillsynen omfattar 20 skolor i 19 kommuner och kommer att resultera i ett skolbeslut för respektive skola där Skolinspektionen tar ställning till om skolförfattningarnas krav uppfylls. De ämnen som ingår i tillsynen är engelska och svenska inom grundskolan. Inom gymnasieskolan granskas resultaten från Engelska A, Matematik A och Svenska B samt Svenska som andraspråk B.

De frågeställningar som ska besvaras är följande.

- Sker lärarnas bedömning och betygssättning av elevernas kunskaper i enlighet med författningarna?
- Arbetar skolan på ett medvetet och strategiskt sätt för att uppnå en rättvis och likvärdig betygssättning av nationella prov så att de kan användas som stöd vid betygssättningen?
- Säkerställer rektorn att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar?

Lärlingsgymnasiet i Håby i Munkedals kommun ingår Skolinspektionens riktade tillsyn inom området bedömning och betygssättning med resultatet från omrättningen av de nationella ämnesproven som referens. Granskningen vid Lärlingsgymnasiet i Håby avser avvikelser efter omrättningen av de nationella proven i kursen Matematik A.

Underlaget för Skolinspektionens bedömningar är dokument från skolan samt den information som Skolinspektionen samlat in vid intervjuer och samtal med rektor, lärare och elever vid skolan.

Det ingår också en dokumentgranskning av underlag som ligger till grund för slutbetytget i grundskolan och i de aktuella kurserna i gymnasieskolan vårterminen 2011. Granskningen utförs av externa experter och resultatet är avsett att fungera som ett komplement till det underlag som kommit fram vid skolbesöken inför de bedömningar som fattas i skolbeslutet.